

Program pro zajišťování a zvyšování kvality interního auditu

Doporučený vzor

Verze 3.0

Právní stav k 1. 1. 2027

Úvod

Ministerstvo financí s odkazem na ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, které s účinností od 1. 1. 2027 stanoví, že je Ministerstvo financí ústředním orgánem státní správy pro řízení a kontrolu veřejných financí, vydává vzorový Program pro zajišťování a zvyšování kvality interního auditu (dále jen „Program kvality“).

Program kvality nastavuje postupy a zásady pro řízení kvality útvaru interního auditu a doplňuje tak metodický pokyn CHJ č. 6 Manuál interního auditu. Program kvality vychází ze zákona č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí a zejména z Globálních standardů interního auditu (dále jen „Globální standardy“)¹. Globální standardy jsou dostupné v originálním anglickém znění na [internetových stránkách Institutu interních auditorů](#) (IIA), a v českém překladu na [internetových stránkách Českého institutu interních auditorů](#) (ČIIA).

Program kvality zpracovává vedoucí útvaru interního auditu za účelem hodnocení útvaru interního auditu, zajištění souladu používaných postupů se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí a s Globálními standardy, dosahování cílů souvisejících s výkonem interního auditu a průběžného zlepšování. Prostřednictvím Programu kvality získává vedoucí orgánu veřejné správy ujištění o kvalitě výkonu vedoucího útvaru interního auditu a útvaru interního auditu.

Obsah Programu kvality zahrnuje interní a externí hodnocení kvality interního auditu a vychází především ze standardů 8.3 Kvalita, 8.4 Externí hodnocení kvality a standardů principu 12 Zvyšujte kvalitu. Interní hodnocení zahrnuje průběžný monitoring a pravidelné sebehodnocení útvaru interního auditu. Externí hodnocení vyžaduje služby externího poskytovatele ujišťovacích služeb. Program kvality musí být projednán s vedoucím orgánu veřejné správy a musí v něm být zohledněny jeho podněty, případně podněty ostatních vedoucích zaměstnanců. Program kvality je pravidelně vyhodnocován a podle potřeby aktualizován. Každoročně je s vedoucím orgánu veřejné správy také komunikováno vyhodnocení kvality útvaru interního auditu a jsou jím schvalovány cíle související s výkonem interního auditu.

Cílem tohoto metodického pokynu je poskytnout návod pro nastavení hodnocení kvality interního auditu v orgánech veřejné správy. Metodický pokyn je členěn na kapitoly, které jsou uvedeny teoretickou částí, která shrnuje východiska a požadavky Globálních standardů ve vztahu k obsahu dané kapitoly. Následně každá kapitola obsahuje návrh vzorových článků Programu kvality, které je třeba formulovat a konkretizovat podle potřeb a dalších okolností působících v daném orgánu veřejné správy.

¹ Použití Globálních standardů je pro útvary interního auditu povinné v souladu s ustanovením § 20 odst. 1 zákona o řízení a kontrole veřejných financí, a to s účinností od 1. 1. 2027. V návaznosti na toto ustanovení byly Globální standardy vyhlášeny sdělením Ministerstva financí č. 419/2025 Sb., o vyhlášení mezinárodních standardů interního auditu.

1 Regulatorní rámec

Požadavek na hodnocení kvality interního auditu vychází z Globálních standardů, podle kterých útvar interního auditu vykonává interní audit v souladu s ustanovením § 20 odst. 1 zákona č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí. Povinnost vypracovat a pravidelně aktualizovat Program kvality je uvedena konkrétně ve standardu 8.3 Kvalita. Tento standard, v souvislosti s dohledem vedení orgánu veřejné správy nad interním auditem, požaduje po vedoucím útvaru interního auditu vypracovat Program kvality a rovněž konkretizuje obsah a způsob komunikace výsledků hodnocení kvality ve vztahu k vedoucímu orgánu veřejné správy a vrcholovému vedení². Standard 8.4 Externí hodnocení kvality pak specifikuje parametry externího hodnocení kvality a s tím související komunikaci.

Program kvality zohledňuje dále také požadavky principu 12 Zvyšujte kvalitu, který vedoucímu útvaru interního auditu přisuzuje odpovědnost za soulad útvaru interního auditu s Globálními standardy a za neustálé zlepšování výkonu útvaru interního auditu. V rámci tohoto principu jednotlivé standardy upravují interní hodnocení kvality, měření výkonu útvaru interního auditu a dohled a zvyšování kvality při provádění zakázek prostřednictvím supervize zakázek, zajištění kvality a rozvoje kompetencí interních auditorů.

Program zajišťování a zvyšování kvality interního auditu

Čl. I

Preambule

- (1) Interní auditoři postupují při výkonu interního auditu v souladu se zákonem č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí, Globálními standardy interního auditu vydanými Institutem interních auditorů (dále jen „Globální standardy“), Statutem interního auditu³ a dalšími metodikami zpracovanými vedoucím útvaru interního auditu.
- (2) V souladu se standardy 9.3 Metodiky a 8.3 Kvalita Globálních standardů tento Program zajišťování a zvyšování kvality interního auditu stanoví zásady a postupy, kterými se řídí činnost interního auditu při zajišťování kvality a zlepšování činnosti útvaru interního auditu.

2 Interní hodnocení kvality

Účelem interního hodnocení kvality interního auditu v orgánu veřejné správy je napomáhání útvaru interního auditu k dosahování cílů při výkonu interního auditu a k jeho průběžnému zlepšování, a to především tím, že podpoří soulad útvaru interního auditu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí a s Globálními standardy. Vedoucí útvaru interního auditu stanoví metodiku interního hodnocení, která zahrnuje

² Vrcholovým vedením se v podmínkách veřejné správy zpravidla rozumí nejvyšší úroveň vedoucích pracovníků. U orgánů veřejné správy řídicích se zákonem o státní službě se může jednat např. o náměstky členů vlády a představené, kteří jsou vrchními řediteli sekcí (v případě ministerstev a Úřadu vlády), či ředitelé sekcí (v případě jiných správních úřadů). U územních samosprávných celků se pak může jednat např. o vedoucí jednotlivých odborů úřadu a vedoucí jiných zvláštních orgánů mimo úřad (spadajících přímo do kompetence starosty/primátora). Okruh osob, který představuje v konkrétním orgánu veřejné správy nejvyšší úroveň řízení, vyplývá z organizačního řádu daného orgánu.

³ Uveďte konkrétní název vnitřního předpisu, který ve Vašem orgánu veřejné správy plní funkci statutu interního auditu.

- průběžné sledování souladu útvaru interního auditu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí a s Globálními standardy a pokroku při dosahování cílů souvisejících s výkonem interního auditu,
- pravidelná sebehodnocení,
- komunikaci s vedoucím orgánu veřejné správy a vrcholovým vedením o výsledcích interního hodnocení.

Průběžné sledování lze zajistit formou monitoringu, který zahrnuje každodenní supervizi a posuzování a měření výkonu útvaru interního auditu. Supervize ujišťovací či poradenské (konzultační) zakázky je základním prvkem Programu kvality a musí zahrnovat všechny fáze zakázek, kterými jsou plánování, realizace a závěrečná komunikace výsledků zakázek. Nastavení supervize vychází ze standardu 12.3 Dohled a zvyšování kvality při provádění zakázek, který požaduje, aby supervizor zakázky, kterým může být vedoucí útvaru interního auditu nebo jím pověřený interní auditor,

- poskytoval interním auditorům v průběhu zakázky metodické vedení, ověřoval úplnost pracovních programů a potvrzoval, že pracovní dokumenty k zakázce dostatečně podporují zjištění, závěry a doporučení,
- ověřil, zda jsou zakázky prováděny v souladu s Globálními standardy a metodikami útvaru interního auditu,
- poskytoval interním auditorům zpětnou vazbu k jejich výkonu a příležitosti ke zlepšení.

Vedoucí útvaru interního auditu je odpovědný za supervizi ne jen zakázek, které provádějí zaměstnanci útvaru interního auditu, ale i těch, které provádějí případní jiní poskytovatelé ujišťovacích služeb. Odpovědnost za supervizi může být delegována na vhodné a kvalifikované osoby⁴, ale konečná odpovědnost vždy zůstává na vedoucím útvaru interního auditu. Vedoucí útvaru interního auditu má odpovědnost také za všechny významné profesní úsudky učiněné v průběhu zakázky, a musí tak nastavit metodické postupy s cílem minimalizovat riziko, že interní auditoři budou činit úsudky nebo kroky, které jsou v rozporu s profesním úsudkem vedoucího útvaru interního auditu a mohly by zakázku nepříznivě ovlivnit. Vedoucí útvaru interního auditu by měl stanovit rovněž způsob řešení případných rozdílů v profesním úsudku.

Supervizi je nutné dokumentovat, což je zpravidla prováděno schvalováním (podpisem nebo parafou supervizora, případně elektronicky) pracovní dokumentace a důležitých dokumentů⁵, jako je program interního auditu nebo auditní zpráva. Dokumentuje se i komunikace mezi supervizorem zakázky a interními auditory, která bude zahrnovat zejména závěrečnou hodnotící schůzku mezi interními auditory a vedoucím útvaru interního auditu, která je zároveň příležitostí pro rozvoj interních auditorů a pro hodnocení jejich dovedností. Významnou pomocí při průběžném hodnocení kvality, malé útvary interního auditu (samostatně pověřené interní auditory) nevyjímaje, jsou vytvořené kontrolní seznamy úkonů nebo činností a zpětná vazba od auditovaných subjektů⁶ či dalších osob zapojených do zakázky.

Další součástí interního hodnocení kvality jsou pravidelná sebehodnocení. Pravidelná sebehodnocení poskytují ucelenější a komplexnější posouzení souladu útvaru interního auditu s Globálními standardy, neboť se (na rozdíl od průběžného monitoringu) zabývají souladem s každým standardem. V rámci pravidelného sebehodnocení se, kromě souladu s Globálními standardy a relevantními právními předpisy, hodnotí zejména

⁴ Takovými osobami mohou být zpravidla seniorní zaměstnanci útvaru interního auditu, kteří mají praxi s vedením auditorského týmu a prokazují znalost Globálních standardů.

⁵ Viz příklad seznamu dokumentů auditní zakázky schvalovaných supervizorem v příloze č. 1

⁶ Viz příklad dotazníku pro zpětnou vazbu v příloze č. 2.

- přiměřenost metodik útvaru interního auditu,
- do jaké míry útvar interního auditu podporuje dosahování cílů orgánu veřejné správy,
- kvalitu prováděných služeb interního auditu a supervizí,
- míru naplnění očekávání zainteresovaných subjektů⁷ a dosahování cílů souvisejících s výkonem interního auditu.

Pravidelná sebehodnocení by měli provádět zkušení zaměstnanci útvaru interního auditu, kteří mají rozsáhlé zkušenosti s Globálními standardy. Jednotlivec nebo tým provádějící pravidelné sebehodnocení hodnotí soulad útvaru interního auditu s jednotlivými standardy, k čemuž lze využít rozhovory a průzkumy mezi zainteresovanými subjekty interního auditu a připravené kontrolní seznamy k ověřování souladu s jednotlivými standardy.

Globální standardy neurčují přesnou frekvenci ani formu pravidelných sebehodnocení útvaru interního auditu. Dobrou praxí je, aby pravidelná sebehodnocení kvality byla prováděna častěji v případě nových útvarů a v případě významnějších změn. U etablovaných útvarů interního auditu bez významnějších změn lze nastavit provádění pravidelného sebehodnocení s delším časovým odstupem, např. jednou za tři roky. Je-li prováděno externí hodnocení kvality realizované formou vlastního hodnocení s nezávislou validací, je vhodné pravidelné sebehodnocení naplánovat tak, aby na něj externí hodnocení mohlo navázat.

Pro hodnocení útvaru interního auditu musí být vedoucím útvaru interního auditu stanoveny cíle pro hodnocení výkonu a metodika měření výkonu (viz standard 12.2). Cíle zohledňují požadavky formulované v principech Globálních standardů, statutu interního auditu a strategii (příp. ve střednědobém plánu) útvaru interního auditu a současně zohledňují i podněty a očekávání vedoucího orgánu veřejné správy a vrcholového vedení. Aby bylo možné měřit plnění nastavených cílů a posuzovat pokrok útvaru interního auditu při jejich dosahování, musí být stanovena dostatečně konkrétní a měřitelná kritéria a konkrétní hodnoty těchto kritérií⁸. K tomu vedoucí útvaru interního auditu vypracuje akční plán k dosažení stanovených cílů souvisejících s výkonem interního auditu, které vycházejí z identifikovaných problémů a příležitostí zjištěných v rámci hodnocení kvality interního auditu.

Výsledky hodnocení kvality interního auditu a plnění akčních plánů musí být v souladu s Globálními standardy komunikovány s vedoucím orgánem veřejné správy a vrcholovým vedením, a to minimálně jednou ročně. V podmínkách veřejné správy lze tuto komunikaci realizovat ve formě roční zprávy o výsledcích interního auditu, která musí být útvarem interního auditu předkládána podle ustanovení § 28 zákona o řízení a kontrole veřejných financí a která musí obsahovat zhodnocení souladu s Globálními standardy, včetně shrnutí výsledků externího hodnocení kvality interního auditu, bylo-li v daném roce provedeno, a zhodnocení plnění opatření ke zvyšování kvality interního auditu. Výsledky pravidelného sebehodnocení je samozřejmě možné, stejně jako je tomu povinně v případě externího hodnocení kvality, komunikovat průběžně po jejich dokončení, zejména při zjištění závažnějších nedostatků. Obecně platí, že komunikace s vedoucím orgánem veřejné správy o výsledcích hodnocení kvality musí vždy zahrnovat informace o

- souladu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí a s Globálními standardy,
- dosažení cílů souvisejících s výkonem interního auditu,
- akčních plánech k řešení nedostatků a příležitostí ke zlepšení fungování interního auditu.

Vedoucí orgán veřejné správy by na základě této komunikace měl posoudit účinnost a efektivitu útvaru interního auditu a schválit navržené cíle související s výkonem interního auditu. Role vrcholového vedení

⁷ Zainteresovaným subjektem je podle Globálních standardů subjekt, který má přímý nebo nepřímý zájem na činnostech a výsledcích společnosti. Mezi zainteresované subjekty mohou patřit orgány společnosti, vedení, zaměstnanci, zákazníci, dodavatelé, podílníci, regulační orgány, finanční instituce, externí auditoři, veřejnost a další.

⁸ Příklady kategorií, které je třeba zvážit při stanovování cílů a měřítek výkonu, jsou uvedeny v části Přístupy využívané pro realizaci standardu 12.2 Měření výkonu. Konkrétním cílem s měřitelným kritériem tak může být např.: Plánované interní audity a poradenské zakázky budou v souladu se schváleným ročním plánem interního auditu ze 100 % dokončeny včas.

orgánu veřejné správy je spíše poradní, může poskytovat podněty k cílům souvisejícím s výkonem interního auditu a může se podílet na každoročním hodnocení útvaru interního auditu a jeho vedoucího.

Tento vzorový Program kvality je koncipován zejména pro větší útvary interního auditu, samostatně pověřený interní auditor při jeho sestavování musí zohlednit minimálně skutečnost, že sám sobě nemůže zajišťovat supervizi, a nemůže být proto ani v plném souladu s Globálními standardy. Přesto i jednočlenné útvary musí kvalitu interního auditu řídit a mít vypracovaný Program kvality, který musí být přizpůsoben podmínkám v daném orgánu veřejné správy. Vhodnou alternativou, jak řešit průběžný monitoring u samostatně pověřeného interního auditora je např. následné ověřování plnění a správnosti jednotlivých kroků a fází interního auditu na základě zpracovaného kontrolního listu. Samostatný interní auditor při sebehodnocení zároveň musí klást větší důraz na zpětnou vazbu od auditovaných osob a dalších zainteresovaných subjektů. Okolnosti nesouladu s jednotlivými standardy musí být odpovídajícím způsobem dokumentovány a komunikovány, včetně přijatých alternativních opatření, dopadu a logického odůvodnění (viz standard 4.1 Soulad s Globálními standardy interního auditu).

Interní hodnocení kvality interního auditu

Čl. II

Monitoring

- (1) Vedoucí útvaru interního auditu zodpovídá za provádění supervize nad ujišťovacími a poradenskými zakázkami vykonávanými útvarem interního auditu nebo jiným dodavatelem⁹ ujišťovacích nebo poradenských služeb (dále jen „auditní zakázka“).
- (2) Supervizi provádí vedoucí útvaru interního auditu nebo jím pověřený interní auditor (dále jen „supervizor“). Vedoucí útvaru interního auditu určí supervizora nad auditní zakázkou před zahájením její přípravné fáze.
- (3) Supervizor je zodpovědný za dohled nad auditní zakázkou. Dohled probíhá formou průběžné komunikace s interními auditory pověřenými provedením auditní zakázky a vedením posuzované činnosti, a zahrnuje zejména
 - a. mentoring interních auditorů,
 - b. ověření úplnosti pracovního programu,
 - c. ověření, že pracovní dokumenty k auditní zakázce dostatečně podporují zjištění, závěry a doporučení,
 - d. ověření správnosti závěrečné komunikace a celkového provedení zakázky.
- (4) Supervizor vede interní auditory tak, že s nimi v rámci auditní zakázky diskutuje, poskytuje zpětnou vazbu, přiděluje úkoly, upozorňuje na podstatu věci, včetně řešení etických otázek interního auditu, a poskytuje příležitosti k jejich zlepšování.
- (5) Supervizor ověřuje úplnost pracovního programu ověřením a potvrzením, že pracovní program umožňuje účinné dosažení cílů auditní zakázky a že je v souladu s Globálními standardy. Zároveň monitoruje plnění pracovního programu a odsouhlasuje jeho změny¹⁰.
- (6) Supervizor ověřuje a potvrzuje soulad celkového provedení zakázky s Globálními standardy, včetně odpovídající kvality návrhu auditní zprávy a auditní zprávy.

⁹ V podmínkách orgánu veřejné správy nelze interní audit outsourcovat, supervize je ale nezbytná i v případech co-sourcingu nebo v případě interního poskytovatele, např. provádění auditu kybernetické bezpečnosti manažerem kybernetické bezpečnosti. V praxi bývá audit kybernetické bezpečnosti často realizován externím dodavatelem, který jej vykonává podle jiného právního předpisu. I v takovém případě by vedoucí útvaru interního auditu měl mít nad tímto auditem supervizi.

¹⁰ Konečná odpovědnost za pracovní program i jeho změny v souladu s Globálními standardy vždy připadá vedoucímu útvaru interního auditu.

- (7) Supervizor v rámci supervize nad auditní zakázkou musí prokazatelně odsouhlasit všechny pracovní dokumenty uvedené v Příloze č. 1.
- (8) Neshodne-li se supervizor s interními auditory na postupu nebo profesionálním úsudku, o dalším postupu v rámci auditní zakázky rozhodne vedoucí útvaru interního auditu.
- (9) Po projednání výsledků auditní zakázky vedoucí auditorského týmu požádá auditovaný subjekt o poskytnutí zpětné vazby formou dotazníku uvedeného v Příloze č. 2. Je-li to účelné, může si vyžádat zpětnou vazbu i od dalších zainteresovaných subjektů.
- (10) Po skončení auditní zakázky se provede hodnotící schůzka supervizora s interními auditory za účasti vedoucího útvaru interního auditu, na které se zhodnotí průběh auditní zakázky, zpětná vazba zainteresovaných subjektů a příležitosti pro rozvoj interních auditorů a jejich dovedností. Vyplynou-li z jednání příležitosti ke zlepšení interního auditu, vedoucí útvaru interního auditu stanoví opatření k jejich naplnění.
- (11) Výsledky hodnotící schůzky se zdokumentují a využijí při ročním hodnocení kvality interního auditu, nastavování klíčových ukazatelů výkonnosti útvaru interního auditu a sestavování plánů vzdělávání interních auditorů.

Čl. III

Pravidelná sebehodnocení

- (1) Vedoucí útvaru interního auditu zodpovídá za pravidelná sebehodnocení útvaru interního auditu (dále jen „pravidelné sebehodnocení“), která se zohledňují v ročním plánu interního auditu.
- (2) Pravidelná sebehodnocení provádějí zaměstnanci útvaru interního auditu, které určí vedoucí útvaru interního auditu.
- (3) Při pravidelném sebehodnocení se posuzuje
 - a. soulad se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí a se všemi Globálními standardy,
 - b. soulad se a Statutem interního auditu,
 - c. dosažení cílů souvisejících s interním auditem¹¹, včetně míry podpory dosahování cílů orgánu veřejné správy a míry naplnění očekávání zainteresovaných subjektů,
 - d. přiměřenost metodik útvaru interního auditu,
 - e. kvalita prováděných služeb interního auditu a supervize.
- (4) Pravidelné sebehodnocení se provádí nejméně jednou za 3 roky. V případě významných změn v orgánu veřejné správy nebo v útvaru interního auditu, nebo jiných relevantních vnějších okolností, se provede častěji.
- (5) Mezi metody využitelné k sebehodnocení interního auditu patří zejména:
 - a. vyhodnocování dotazníků pro interní auditory a zainteresované subjekty, na jejichž základě lze získat subjektivní i odborné názory interního auditora a zainteresovaných osob,
 - b. vyhodnocování komentářů vedoucích a ostatních zaměstnanců, zpravidla obsažené ve stanoviscích k jednotlivým auditním zakázkám nebo v osobní komunikaci,
 - c. vyhodnocování pohovorů, jejichž prostřednictvím lze získat názory o očekáváních, přínosech a vnímání interního auditu,

¹¹ Cíle vycházejí ze statutu interního auditu a strategie interního auditu a musí být kvantifikovány v akčních plánech vypracovaných vedoucím útvaru interního auditu se zohledněním výsledků hodnocení kvality interního auditu. Dále se může hodnotit také plnění plánů interního auditu nebo plánů vzdělávání interních auditorů.

- d. ověřování na konkrétních provedených interních auditech, přičemž se hodnotí auditní dokumentace,
 - e. vyhodnocování souladu¹² s právními předpisy, Globálními standardy a metodikami interního auditu.
- (6) Výstupem pravidelného sebehodnocení je zpráva¹³, kterou schvaluje vedoucí útvaru interního auditu. Přílohou zprávy je akční plán, který obsahuje opatření k naplnění příležitostí ke zlepšení interního auditu, pokud z pravidelného sebehodnocení vyplynula.
- (7) Vedoucí útvaru interního auditu zprávu předloží vedoucímu orgánu veřejné správy.

3 Externí hodnocení kvality

Povinnost provádět externí hodnocení kvality útvaru interního auditu vychází ze standardů 8.3 Kvalita a 8.4. Externí hodnocení kvality, ale je přímo požadováno také ustanovením § 26 zákona o řízení a kontrole veřejných financí. S účinností tohoto zákona od 1. 1. 2027 by tedy neměla nastat situace, aby v orgánu veřejné správy, který útvar interního auditu podle tohoto zákona zřídil, nebylo externí hodnocení kvality interního auditu alespoň jednou za pět let realizováno. Účelem externího hodnocení kvality je, stejně jako v případě interního hodnocení, zajištění souladu útvaru interního auditu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí a s Globálními standardy, dosahování cílů souvisejících s výkonem interního auditu a průběžné zlepšování.

Forma externího hodnocení může být buď komplexní hodnocení kvality, nebo sebehodnocení s nezávislou validací. Výhodou varianty sebehodnocení s nezávislou validací je nižší cena a nižší časová náročnost hodnocení, je ale třeba mít předem zpracované sebehodnocení, a to v dostatečné kvalitě a rozsahu. Nevýhodou této varianty je to, že útvar interního auditu nemusí získat komplexní nezávislou zpětnou vazbu zvnějšku a nedochází tak k přenosu dobré praxe z jiných obdobných organizací. Hodnocení kvality provádí externí hodnotitel nebo hodnotitelský tým, který musí splňovat podmínky nezávislosti a odborné způsobilosti. Rovnocennou možností jsou také vzájemná hodnocení (peer assessments) mezi třemi a více srovnatelnými orgány veřejné správy, kdy bude externí hodnotitel nebo hodnotící tým složen z interních auditorů vybraného orgánu veřejné správy.

Vedoucí útvaru interního auditu vypracuje plán pro externí hodnocení kvality¹⁴, který projedná s vedením orgánu veřejné správy. Obsahem plánu by měl být minimálně rozsah a frekvence hodnocení, forma hodnocení, včetně případného zdůvodnění, proč byla zvolena forma sebehodnocení s nezávislou validací (byla-li zvolena namísto externího hodnocení), a požadavky na kompetence a nezávislost externího hodnotitele nebo hodnotícího týmu. Při definování rozsahu externího hodnocení se zohledňují odpovědnosti, jak jsou popsány ve statutu interního auditu, a případné další regulační požadavky na útvar interního auditu a vedoucího tohoto útvaru, které plynou z právních, případně vnitřních předpisů. Externí hodnocení kvality se provádí minimálně jednou za pět let odborně způsobilým a nezávislým externím hodnotitelem nebo hodnotícím týmem. Frekvence ale může být častější, a to v závislosti na okolnostech, které jsou pro kvalitu interního auditu rizikové. Zvažovat častější frekvenci externího hodnocení kvality tak lze např. v případech, kdy došlo ke změně na pozici vedoucího orgánu veřejné správy nebo vedoucího útvaru interního auditu, k významným změnám metodik interního auditu, k významné fluktuaci zaměstnanců nebo k významným organizačním změnám týkajícím se útvaru interního auditu.

Externí hodnotitel se zpravidla vybere ve výběrovém řízení postupem pro nákup služeb. Externí hodnotitel nebo alespoň jeden člen hodnotícího týmu musí být držitelem aktivní certifikace Certifikovaný interní

¹² Vedoucí interního auditu k tomu může připravit kontrolní seznamy a podrobnější metodiku vyhodnocování souladu, včetně např. stupnice ohodnocení souladu. Lze přiměřeně použít i dostupné metodiky pro externí hodnocení kvality.

¹³ Návrh zprávy se nevypracovává.

¹⁴ Viz příklad plánu pro externí hodnocení kvality v Příloze č. 3.

auditor (CIA) udělované Institutem interních auditorů. Vedoucí útvaru interního auditu musí při výběru hodnotícího týmu zohlednit i další kvalifikační předpoklady jako jsou zkušenosti s výkonem funkce vedoucího útvaru interního auditu nebo srovnatelné seniorní úroveň ve vedení, zkušenosti v oblasti veřejné správy, zkušenosti s dřívějším externím hodnocením kvality a v neposlední řadě musí posoudit možný střet zájmů a možné narušení nezávislosti. Je tak třeba zohledňovat, zda externí hodnotitel nebo členové hodnotícího týmu např. pro orgán veřejné správy prováděli ujišťovací či poradenské služby, mají osobní vztahy se zaměstnanci útvaru interního auditu nebo se účastnili předchozího či plánovaného interního hodnocení kvality.

Další možností je realizovat vzájemné hodnocení s jinými orgány veřejné správy, přičemž je třeba zohledňovat všechny požadavky na kompetence a nezávislost externího hodnotitele. Vzájemné hodnocení pouze mezi dvěma orgány veřejné správy se za nezávislé nepovažuje. Za nezávislá mohou být považována vzájemná hodnocení mezi třemi a více srovnatelnými orgány veřejné správy, budou-li dodrženy výše uvedené předpoklady a nebudou-li se dva orgány veřejné správy hodnotit navzájem. Ústřední orgány státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády, mohou požádat o externí hodnocení svých útvarů interního auditu pouze Ministerstvo financí nebo auditorskou společnost¹⁵.

Externí hodnocení kvality by mělo zahrnovat komplexní posouzení přiměřenosti fungování interního auditu, a to zejména z hlediska:

- souladu s Globálními standardy,
- mandátu, statutu, strategie, metodik, procesů, hodnocení rizik a plánu interního auditu,
- dodržování platných právních předpisů,
- kritérií a měřítek výkonu a výsledků jejich hodnocení,
- kompetencí a náležitě profesní péče zaměřené na neustálý rozvoj, včetně dostatečného používání pomůcek a technik,
- kvalifikovanosti a kompetencí, včetně těch nutných pro funkci vedoucího interního auditu, jak jsou definovány v popisu pracovní pozice a ve výběrových podmínkách na danou pozici,
- integrace do procesů řízení a správy orgánu veřejné správy, včetně vztahů mezi těmi, kteří se podílejí na nezávislém postavení útvaru interního auditu,
- přispívání k procesům řízení a správy orgánu veřejné správy, řízení rizik a řídicím a kontrolním procesům,
- přispívání ke zlepšení fungování orgánu veřejné správy a jeho schopnosti dosahovat svých cílů,
- schopnosti plnit očekávání vedoucího orgánu veřejné správy, vrcholového vedení a ostatních zainteresovaných subjektů.

Požadavek na posouzení podle výše uvedených hledisek by měl být obsažen ve smlouvě nebo dohodě s externím hodnotitelem nebo hodnotitelským týmem.

V souladu s ustanovením § 27 zákona o řízení a kontrole veřejných financí musí být zjištění, závěry a doporučení z externího hodnocení kvality předány ve formě písemné zprávy. Zpráva se adresuje vedoucímu orgánu veřejné správy, se kterým je v ideálním případě také hodnotitelem projednána. Doporučeným postupem je, aby hodnotitel zprávu před finalizací projednal s vedoucím útvaru interního auditu a ten tak měl možnost se k jednotlivým zjištěním, závěrům a doporučením vyjádřit. Vyplyvají-li z externího hodnocení nějaké nedostatky či příležitosti ke zlepšení kvality interního auditu, projedná vedoucí útvaru interního auditu s vedoucím orgánu veřejné správy (případně předloží k posouzení) akční plán k jejich řešení. Akční plán, včetně časového plánu schvaluje vedoucí orgánu veřejné správy. Správci kapitol státního rozpočtu pak mají ještě povinnost předat zprávu z externího hodnocení a přehled opatření ke zvyšování kvality interního auditu Ministerstvu financí¹⁶.

¹⁵ Viz ustanovení § 26 odst. 4 zákona o řízení a kontrole veřejných financí.

¹⁶ Viz ustanovení § 27 odst. 5 a 6 zákona o řízení a kontrole veřejných financí.

Externí hodnocení kvality

Čl. IV

- (1) Vedoucí útvaru interního auditu zodpovídá za vypracování a plnění plánu pro externí hodnocení kvality¹⁷. Při vypracovávání tohoto plánu zohledňuje podněty vrcholového vedení orgánu veřejné správy.
- (2) Plán pro externí hodnocení kvality musí zahrnovat minimálně
 - a. rozsah externího hodnocení v návaznosti na odpovědnosti a regulatorní požadavky popsané ve statutu interního auditu,
 - b. termín a frekvenci externího hodnocení se zohledněním všech relevantních okolností, přičemž externí hodnocení musí být provedeno minimálně jednou za pět let,
 - c. minimální požadavky na kompetence a nezávislost externího hodnotitele nebo hodnotící tým,
 - d. formu externího hodnocení kvality, včetně zdůvodnění, proč byla vybrána forma sebehodnocení s nezávislou validací, byla-li zvolena namísto externího hodnocení.
- (3) Plán pro externí hodnocení kvality po projednání s vedoucím útvaru interního auditu schvaluje vedoucí orgánu veřejné správy.
- (4) Vedoucí útvaru interního auditu spolupracuje s příslušnými útvary orgánu veřejné správy¹⁸ na zadání veřejné zakázky nebo na dohodě o provedení externího hodnocení, přičemž zajistí, aby v obsahu smlouvy nebo dohody bylo specifikováno zejména
 - a. rozsah externího hodnocení,
 - b. požadavky na kompetence a nezávislost externího hodnotitele nebo hodnotícího týmu,
 - c. hlediska posouzení kvality interního auditu¹⁹,
 - d. předání a komunikace výsledků externího hodnocení²⁰.
- (5) V případě sebehodnocení s nezávislou validací vedoucí útvaru interního auditu včas zajistí provedení komplexního a plně zdokumentovaného sebehodnocení útvaru interního auditu, které napodobuje proces externího hodnocení kvality. Externí hodnotitel nebo hodnotící tým pak posuzuje, zda bylo sebehodnocení provedeno úplně a přesně.
- (6) Vedoucí útvaru interního auditu při realizaci externího hodnocení kvality zajistí pro externího hodnotitele nebo hodnotící tým
 - a. přístup ke všem relevantním informacím, záznamům a dokladům,
 - b. přístup k zaměstnancům útvaru interního auditu, aby mohli poskytovat vysvětlení,
 - c. odpovídající podmínky a další součinnost pro řádný výkon externího hodnocení.
- (7) Po převzetí zprávy o externím hodnocení kvality vedoucí útvaru interního auditu vypracuje akční plán, který obsahuje opatření k naplnění příležitostí ke zlepšení interního auditu, které z externího hodnocení vyplynuly.
- (8) Akční plán schvaluje vedoucí orgánu veřejné správy.

¹⁷ Plán pro externí hodnocení kvality může být vypracován jako samostatný dokument, ale může být rovněž součástí střednědobého a ročních plánů interního auditu. Podle toho, jakou variantu si vedoucí útvaru interního auditu zvolí, bude upraveno i znění Programu kvality, případně dalších metodik.

¹⁸ Jedná se zpravidla o útvary odpovědné za zadávání veřejných zakázek, za sestavování rozpočtu nebo právníky, případně personální útvar, bude-li externí hodnocení řešeno např. dohodou o provedení práce. Při zadávání veřejné zakázky nebo při uzavírání příslušné dohody se postupuje v souladu s vnitřními předpisy orgánu veřejné správy.

¹⁹ Možná hlediska jsou definována ve standardu 8.4 Externí hodnocení kvality v části Přístupy využívané pro realizaci. V případě nezávislé validace sebehodnocení bude hlediskem úplnost a přesnost sebehodnocení, případně benchmarking se srovnatelnými útvary interního auditu.

²⁰ Výstupy budou zpravidla komunikovány předáním písemné zprávy externího hodnotitele nebo hodnotícího týmu vedoucímu orgánu veřejné správy a vedoucímu útvaru interního auditu a projednány s vedoucím orgánu veřejné správy.

4 Vyhodnocování kvality interního auditu

Podle ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona o řízení a kontrole veřejných financí musí útvar interního auditu v rámci roční zprávy o výsledcích interního auditu předkládané vedoucímu orgánu veřejné správy zhodnotit soulad s Globálními standardy, včetně shrnutí výsledků externího hodnocení kvality interního auditu, bylo-li v daném roce provedeno, a zhodnotit plnění opatření ke zvyšování kvality interního auditu. Požadavkem vyplývajícím ze standardu 8.3 Kvalita je alespoň jednou ročně informovat vrcholové vedení a vedoucího orgánu veřejné správy o výsledcích interního hodnocení kvality. Tato komunikace musí zahrnovat informace o:

- dodržování právních předpisů týkajících se interního auditu,
- souladu útvaru interního auditu s Globálními standardy²¹,
- dosažení cílů souvisejících s výkonem interního auditu a
- plánech vztahujících se k řešení nedostatků a příležitostí ke zlepšení fungování interního auditu, pokud je to relevantní.

Komunikace týkající se Programu kvality by pak měla zahrnovat rozsah, četnost a výsledky interních a externích hodnocení kvality, akční plány související s prováděním interního auditu a pokrok při plnění akčních plánů. V rámci hodnocení kvality se hodnotí naplňování cílů pro hodnocení výkonu útvaru interního auditu, které byly stanoveny vedoucím útvaru interního auditu a schváleny vedoucím orgánu veřejné správy. Cíle vycházejí zejména ze statutu, strategie, plánů a výsledků hodnocení kvality interního auditu a musí být dostatečně specifické a měřitelné. Mezi oblasti pro stanovování cílů a měřítek lze zahrnout například:

- zlepšení procesů řízení a správy orgánu veřejné správy,
- produktivita zaměstnanců,
- dodržování právních předpisů a Globálních standardů,
- plnění plánů interního auditu,
- pokrytí cílů zakázek,
- plány vzdělávání a rozvoje interních auditorů,
- přijatá doporučení interního auditu,
- spokojenost zainteresovaných subjektů,
- vztahy s vedením orgánu veřejné správy.

Vyhodnocování kvality interního auditu se provádí zpravidla v souvislosti s ukončením kalendářního roku tak, aby předcházelo termínu pro předložení zprávy o výsledcích interního auditu. Forma komunikace výsledků hodnocení kvality v této zprávě se nabízí jako vhodné řešení, které je v souladu s Globálními standardy i se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí. V závislosti na konkrétních podmínkách a okolnostech v orgánu veřejné správy je možné výsledky hodnocení kvality komunikovat současně i jiným způsobem, případně častěji. Výsledky externích hodnocení musí být, nad rámec ročního vyhodnocování kvality interního auditu, komunikovány průběžně po jejich dokončení (standard 8.4).

Při celkovém vyhodnocování kvality interního auditu vedoucí útvaru interního auditu vychází především ze zpráv o externím hodnocení a sebehodnocení a z výsledků supervize, resp. z výstupů hodnotících schůzek realizovaných po skončení každé auditní zakázky. Protože se hodnotí dosahování cílů souvisejících s výkonem interního auditu, vychází se z dokumentovaných cílů pro hodnocení útvaru interního auditu,

²¹ V případě nesouladu informace zahrnuje i okolnosti nesouladu s danými standardy a jeho dopad na celkový rozsah působnosti nebo činnost útvaru interního auditu,

kteře byly stanoveny při předešlém vyhodnocování kvality. Dále se zohledňují požadavky, které jsou specifikovány ve statutu a strategii interního auditu a zohlední se také podněty a očekávání vedoucího orgánu veřejné správy a vrcholového vedení. Výsledky vyhodnocování kvality mohou být také podnětem pro revizi metodik útvaru interního auditu, včetně Programu kvality interního auditu, a mají dopad i do plánů interního auditu a vzdělávacích plánů interních auditorů.

Doporučený postup vedoucího útvaru interního auditu při vyhodnocování výsledků Programu kvality lze shrnout do těchto kroků:

- na základě výsledků externího a interního hodnocení kvality se vyhodnotí plnění cílů pro hodnocení výkonu útvaru interního auditu (výkonové cíle) stanovených při předchozím vyhodnocování kvality, včetně plnění plánů a strategie interního auditu,
- revidují a vypracují se výkonové cíle pro další období (zpravidla rok),
- výkonové cíle se rozpracují do konkrétních opatření (akčních plánů) s uvedením konkrétních kvantitativních a kvalitativních cílů s odpovídajícími měřítky výkonu (viz standard 12.2 Měření výkonu),
- cíle a akční plány se projednají s vrcholovým vedením orgánu veřejné správy a předloží ke schválení vedoucímu orgánu veřejné správy,
- výkonové cíle se mohou dále rozpracovat např. do úrovně jednotlivých zaměstnanců a zohlední se v plánech interního auditu, resp. ve vzdělávacích plánech.

Vyhodnocování kvality interního auditu

ČI. V

- (1) Vedoucí útvaru interního auditu zodpovídá za vyhodnocování kvality interního auditu, které provádí jednou ročně. Výsledky vyhodnocení kvality interního auditu uvede v roční zprávě o výsledcích interního auditu, která obsahuje informace podle ustanovení § 28 odst. 2 zákona o řízení a kontrole veřejných financí.
- (2) Výsledky vyhodnocování kvality jsou
 - a. informace o výsledcích interních a externích hodnocení kvality²², které musí zahrnovat informaci o souladu útvaru interního auditu s Globálními standardy a s právními předpisy týkajícími se interního auditu,
 - b. informace o plnění výkonových cílů a akčních plánů schválených pro hodnocené období, včetně plnění strategických cílů a plánů interního auditu,
 - c. návrh výkonových cílů pro hodnocení útvaru interního auditu na další období, včetně měřítek výkonu, a jejich rozpracování do konkrétních akčních plánů k řešení nedostatků a příležitostí ke zlepšení fungování interního auditu.
- (3) Výkonové cíle na další období, včetně akčních plánů, předloží vedoucí útvaru interního auditu vedoucímu orgánu veřejné správy ke schválení²³ současně s roční zprávou o výsledcích interního auditu. Opatření schválená v akčních plánech se sledují postupem pro sledování výsledků z interního auditu.
- (4) Po schválení výkonových cílů útvaru interního auditu vedoucí orgán veřejné správy vedoucí útvaru interního auditu tyto cíle dále rozpracuje do úrovně jednotlivých zaměstnanců útvaru interního auditu a zohlední je také v jejich vzdělávacích plánech.

²² Výsledky průběžného monitoringu jsou k dispozici každoročně, externí hodnocení a pravidelné sebehodnocení se zpravidla zohlední v případě, že bylo v daném hodnoceném období realizováno.

²³ Vedoucí útvaru interního auditu může určit soubor specificky zaměřených výkonových cílů, které jsou předkládány vedoucímu orgánu veřejné správy, a zároveň udržovat komplexnější soubor výkonových cílů pro řízení útvaru interního auditu.

Přílohy

1. Seznamu dokumentů auditní zakázky schvalovaných supervizorem
2. Dotazník pro zpětnou vazbu
3. Plán externího hodnocení kvality